ЯК РАСПАЎСЮДЖВАЕЦЦА

НАСЕННЕ

ПЛАДЫ

Сухія

Сакавітыя

Плод

Каляплоднік

Мяккая, сакавітая або сухая і цвердая скура плода, якая абараняе насенне ад згубы і дапамагае распаўсюду

Насенне

Тое, з чаго прарастае новая расліна

Старадаўняя прыказка кажа, што яблык ад яблыні недалёка коціцца. На самай справе плод і насенне нярэдка апыняюцца далёка ад матчынай расліны дзякуючы розным прыладам. Хто жа ім дапамагае?

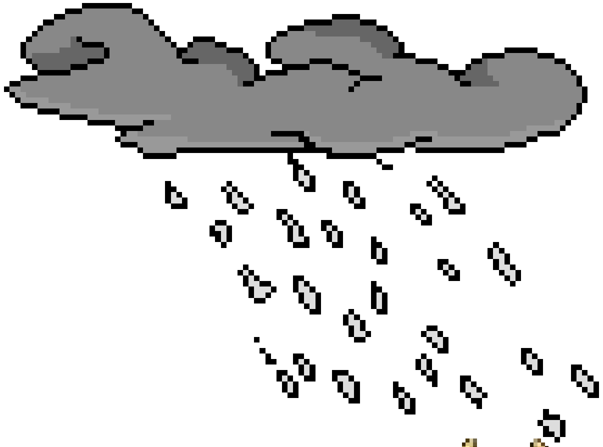

вада

вецер

Жывёлы і чалавек

самастойна

Распаўсюдветрам

Ветрам распаўсюджваюцца плады дзьмухаўца, сасны, клёна, ліпы і іншых.

Плады такіх раслін сухія, лёгкія і маюць прыстасаванні для палёту: парашуцікі, пушыстыя валаскі або крылы

расянка

дзьмухавец

грушанка

Распаўсюджваюццавадою

Пры дапамозе вады распаўсюджваецца насенне лотасу,

ясеню, какосавай пальмы, камыша.

Насенне трапляе у раку або мора і плыве да наступнага

берага, дзе з яго вырастае новая расліна

лотас

мячэўнік

трыпутнік

алешына

Плады какосавай пальмы падарожнічаюць па трпічным марам. Калі марскія хвалі прыб'юць іх да берага і плод патрапіць на пясок, то з яго могуць развіцца какосавыя пальмы.

Распаўсюджваюцца

чалавекаміжывёламі

Сухія плады некаторых раслін забяспечаныя рознымі прыцэпкамі. Варта ўвосень мінуць па пустцы або берагу рачулкі, зарослым быльнікам, то абавязкова вынесеш на адзежы цэлую калекцыю чэпкіх пладоў лапуха ці ваўчкоў. Таксама як да адзежы плады гэтых раслін прычапляюцца да поўсці жывёл, пёрам птушак, набываючы здольнасць пераносяцца на новыя месцы.

лапух

ваўчкі

Насенне, якое знаходзіцца ў сакавітым плодзе, распаўсюджваюцца жывёламі, якія ядуць гэты плод. Яркі, смачны плод чаромхі, маліны, каліны прыцягваюць шматлікіх птушак . Ядучы плён разам з мякаццю яны праглынаюць і насенне. Мякаць у страўніку і кішачніку пераварваецца, а абароненыя шчыльнай лупінай насенне праходзяць непераваранымі і выкідваюцца дзе-небудзь разам з гноем. Так насенне апыняюцца пасаджанымі і прытым разам з угнаеннямі.

Насенне шматлікіх раслін разносяцца насякомымі. Напрыклад, мурашак прыцягваюць насенне з сакавітымі прыдаткамі, як у падтынніка, фіялкі. Мурашы заносяць плады ў мурашнік, а насенне пасля выносіцца вонкі.

Падтыннік(чыстацел)

Распаўсюджванню пладоў і насення спрыяюць жывёлы (вавёркі, бурундукі), якія рыхтуюць іх пра запас. Няз’едзенае або страчанае насенне пры спрыяльных умовах нярэдка прарастае.

вавёрка

бурундук

Распаўсюдсамастойны

У прыродзе сустракаецца нямала раслін, якія могуць самі рассейваць сваё насенне. Пры пасляванні іх плады расчыняюцца і насенне разлятаецца ў розныя бакі. Такім спосабам адбываецца распаўсюджванне насення ў фіялкі, недатыкі, акацыі.

акацыя

Шалёны гурок

мышыны горошак